

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 8. (68) évf.
1 szám. 1997 január-február. Ára: 700 lej.

ÉLETÜNK – HITÜNK – CSELEKEDETÜNK

Életünk sajátos megnyilvánulása, hogy minden új esztendőbe két érzésvilággal érkezünk. Egyik érzésvilágunk a bizakodáshoz, a reménységhez, a szebbhez, a jobbhoz, az igazabbhoz kötődik minden szálával. A másik érzésvilágunk az aggodalmaskodáshoz, a bizonytalansághoz, a rettegéshez, a félelemhez kapcsol mindnyájunkat. A két érzésvilág találkozási „forrópontjain” fogalmazzuk meg a bizakodó vagy az aggodalmaskodó kérdéseinket. A kérdésekre adott válaszok elárulják léthelyzetünket, lelkeségünket, vallásunkat, erkölcsiségünket, világnézetünket.

Az esztendő első heteinek országos intézkedései nagyon sok embert az aggodalmaskodó kérdésekre adandó válaszok felé sodornak: nőni fog létbizonytalanságunk, kisebbedni fog mindennapi kenyérünk, általánossá válik a szűkölködés, sőt a szegénység, gyarapodni fog az utcákon, állomásokban, üzletekben bolyongó, kóborgó, kolduló gyermekek száma az egyre dráguló életfeltételek miatt.

Az aggodalmaskodó válaszok nem alaptalanok, de nem jogosítanak fel arra, hogy teljesen kétségbe essünk. Szorongatott élethelyzeteinkben Istent kell keresnünk (Ézs 55,6) és figyelniük kell a jézusi tanításokból körvonalazható két követelményre.

Az egyik követelmény az, hogy lelki-szellemi értékeinket, becsületünket, emberségünket, keresztény unitárius hitünket a szűkölködés szorongatott helyzeteiben sem szabad elveszítenünk.

A másik követelmény az, hogy a „bővelkedő” ne csak meglássa a szűkölködőt, hanem önzetlenül siessen annak megsegítésére. Nem feledhetjük el, hogy az éhező, szűkölködő embernek többet ér egy karéj kenyér, egy meleg ruha napjaink minden reklámjánál.

Az aggodalmaskodás helyett az egymásrafigyelés, az egymás megsegítéséből fakadó bátorítás, biztatás, segítségnyújtás érzéseire és cselekedeteire van szükség. Időszerűvé vált megbolydult élethelyzetünkben az apostoli intelem: „Egymás terhét hordozzátok...” (Gal 6,2). Ez az intelem a jézusi életforma megélésére sarkall mindnyájunkat. Ebben az esztendőben mindenki számára lehetőség nyílik bizonyítani, hogy „ne csak szóval szeressünk, se nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan”. (1Jn 3,15).

Ebben a bizonyágtevő munkában szeretne segítőtárs lenni olvasóinak az Unitárius Közlöny.

Dr. REZI ELEK

Székács József

ÚJÉVKOR

*Isten! hozzád szállanak fohászink
Az esztendő első reggelén,
Lelkünk néked buzgón általadva,
Lépünk át az újév küszöbén;
Mert minket mulékony percenetnek
Ép ítési semmivé tehetnek;
Te valál, vagy és leszesz jövőben,
Te örök vagy az örök időkbén.*

*Te védetél minket s kedvesünket
A múlt évnek minden szakain;
Oh védj minket, védjed kedvesünket
A beálló évnek napjain!
Mert mi, a föld gyarló sarjadéki,
Gyengeségnek vagyunk martaléki,
Te kutfője a legfőbb erőnek,
A port s a világot éltetőnek.*

*Áldd meg, ó szent, kezdetét az évnek,
Áldd meg folytát, álld meg végzetét,
Áldd meg a hont, és a honnak atyját,
És a honnak minden gyermekét;
Adj vigasztalást a könnyezőnek,
Éber lelke a gyönyörködőnek,
Adj reményt a józan bajvivőnek,
Célhoz érést a bölcsen futónak.*

*Adj türelmet s észet az oktatónak,
És a hallgatóknak nyílt szívet;
Adj egyenes lelket a bírónak,
És az üldözöttnek védhelyet;
Légy az árvák s özvegyeknek atyja
A haldoklók végső gondolatja:
Tied legyen lelkiünk és halálunk
Tied jobb életre virradásunk*

Az Erdélyi Magyar Történelmi Egyházak FELHÍVÁSA az egyházi építészeti örökség megmentéséért

Az Erdélyi Magyar Történelmi Egyházak felismerve, hogy az erdélyi magyar építészeti örökség a gazdag és sokszínű kulturális örökségünk pótolhatatlan megjelenési formája, múltunk felbecsülhetetlen értékű tanúja, minden erdélyi magyar ember közös kincse, **figyelembe véve**, hogy össze kell hangolni az építészeti örökség megőrzését és fejlesztését szavataló közös kultúrpolitika fő irányait, a következő **felhívással** fordulnak híveikhez, Erdély minden lakójához, **AZ EGYHÁZI ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG MEGMENTÉSÉÉRT:**

1. Alapvető érdekünk Erdélyben a **fennmaradás**. A fennmaradás folyamatosan ápoltt **nemzetiségi tudatot** feltételez, a nemzetiségi tudat pedig **hiteles gyökereket**. Az építészeti örökség a leghitelesebb gyökerek egyike. **AZ EGYHÁZAK**, mint a nemzetiségi tudat **legmegbízhatóbb pillérei**, tudatosan vezető szerepet vállalnak az építészeti örökséget megtartó össznépi mozgalomban.

AZ EGYHÁZAK, a történelmi idők folyamán, nem csak megrendelői voltak egyházi épületeiknek, de **igényességükkel, kiváló ízlésükkel** ezek alakulását is állandó figyelemmel kísérték. Természetes tehát, hogy építményeiket mindig is a **legrangosabb építőművészeti alkotások** közé sorolták.

Az erdélyi magyar egyházi építészeti örökség szinte 1100 éves. **Teremtője, létrehozója az Erdélyi Magyarság**; tulajdonosainak, mai használóinak kell számot adniuk a rájuk bízott közkinccs állapotáról. **Kötelességünk legalább olyan műszaki és esztétikai állapotban továbbadni utódainknak az örökséget, mint ahogyan azt apáinktól örököltük.** Az ősi egyházi épület hiteles jegyeit eltávolítanunk, vagy akár elrejtőnünk nem szabad. **Büszkék vagyunk arra, hogy hitünk és történelmünk épített tanúbizonyságai** immár második évtizede, anyagukban és szellemükben egyaránt, hitelesen hirdetik **létünket a Kárpát-medencében**; megtagadni őket ma sem akarjuk.

2. Az **építészeti örökség** ingatlanvagyon, mely egyedi műemlékeket, történelmi épületegyütteseket és kultúrtájakat foglal magában:

- **egyedi műemlék** minden történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból kiemelkedő építmény, ideértve a kiegészítő és dekorációs elemeket is, ha azok az építmény tartozékai;

- a történelmi épületegyüttes olyan történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból egységes városi vagy falusi épületcsoport, melyek alkotóelemei szorosan összetartoznak és topográfiaileg körülhatárolható egységet alkotnak;

- a **kultúrtáj** az ember és a természet együttes munkájának az eredménye, olyan történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból jelentős, részlegesen beépített terület, mely topográfiaileg körülhatárolható és amelynek jellegzetessége, egységessége révén sajátos arculatot mutat.

3. Az egyházi építészeti örökség megtartása minden esetben **szakemberek bevonásával** kívánatos és több fokozatban lehetséges:

- a folyamatos **karbantartás** a legegyszerűbb és egyben leghatékonyabb módszer;

- az **állagmegóvás** olyan **minimális beavatkozás**, amely a pillanatnyi állapotot konzerválja, és így a műemlék műszaki állapota nem romlik tovább;

- a **restaurálás** már fokozottabb beavatkozás, melynek során egy hajdanvolt – történelmileg hiteles – állapot állítódik vissza (ez az ideális variáns, amennyiben lehetséges);

- a **rehabilitálás** az építészeti örökséget a mai élet igényeihez alakítja úgy, hogy műemléki értékei ne károsodjanak; ez feltételezi hogy:

- a régi épület külső megjelenési formája történelmi marad, összességében is, részleteiben is, anyagában és technikájában egyaránt; **ne változtassunk a történelmi homlokzatokon!**

- a belső komfort alapvető követelmény, szellemében és anyagában egyaránt; minden kornak saját igényei vannak, a hiteles műemlékfelújításnak itt sem szabad történelmi értéket rombolni;

- a történelmi környezetbe épített új épületeknek minden tekintetben **illeszkedniük** kell;

- még a nem műemlék régi épület alaposan megokolt lebontása is csak kivételes esetben képzelhető el; gondoljunk ilyenkor mindig arra, hogy milyen **veszélyeket rejt a nemzeti kulturális örökség megsemmisítése.**

4. Az egyházi építészeti örökség fenntartása **áldozatos tevékenységet igényel:**

– a 20. század két világháborúja sok kárt tett az egyházi építészeti örökségben is;

– a 45 esztendő kommunizmus erkölcsileg és anyagilag is leszegényítette a hívőket és egyházaikat egyaránt. Jól tudjuk: az egyházak elkobzott javait vissza még nem adták, várat magára a hívők anyagi potenciálját biztosító gazdasági fellendülés is;

– sokan nem bírták már a megpróbáltatásokat, elhagyták az országot, sorsukra hagyva az építészeti örökséget is.

Fontos, hogy igaz hittel és bölcsességgel rendezzük sorainkat, vegyük számba tennivalóinkat és cselekedjünk határozottan, mert az állandó állagromlás sürget.

4.1. Illik megismerni az egyházi építészeti örökség értékeit, ismertetni azokat és megtartásuk fontosságát tudatosítani, az egyházi személyekben és hívekben egyaránt, közkinccsé téve ezeket az értékeket. Fontosnak tartjuk a teológusok ilyen irányú képzésének a kiteljesítését is. Csak örvendeni tudunk a 26. kötetnél tartó „Erdélyi Műemlékek” kiadvány-sorozatnak, melynek nagyobbik része egyházi építészeti emlékek leírásával, népszerűsítésével eddig is fontos szerepet játszott, és támogatni kívánjuk a továbbiakban is ezt a szakszerű és történelmileg hiteles tájékoztatási formát.

Fontos megismerni a hivatalos állami műemlék-jegyzéket és esetenként kiegészítését javasolni.

4.2. Ki kell építenünk és fenn kell tartanunk egy hatékony egyházi építészeti örökség védő rendszert. Létrehozzuk, illetve működésben léptetjük, a felekezeti Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanácsokat, illetve azok koordináló szervét, az Erdélyi Egyházművészeti és műemlékvédő Tanácsot, melyeket megfelelő számú személyzettel látunk el. Hatáskörükbe egyformán tartozik az építészeti örökség védelmének minden mozzanata, a koncepció kialakításától az ellenőrzésig. A Tanácsok a felekezeti Műemlékvédelmi Rendszabályzatok szellemében tevékenykednek. A rendszabályokat ki kell alakítani, ismertetni kell az egyházi építészeti örökséggel dolgozókkal és oda kell hatni, hogy ezeket tiszteletben tartsák.

A rendszabályzatnak néhány alapkövetelményt szükségszerűen tiszteletben kell tartania:

– a felújítás alapja a Tervezési program, melyet a tulajdonos az Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanáccsal közösen alakít ki;

– bármilyen felújítás csak kutató-tervező tevékenységgel indulhat, mely a helyreállítási programot véglegesíti és javaslatokat tesz a szakszerű beavatkozásra;

– a műemlékhez nyúlni csak engedéllyel szabad;

– a kivitelezés akkor indulhat, ha a terveket az Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanács és a törvénybe iktatott állami szervek jóváhagyták;

– a műemlék-felújítás (kutatás, tervezés, kivitelezés) összes munkálatainak elnyerése csakis versenytárgyalás útján történjen. A versenytárgyalásokra csak az Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanács által hozzáértőnek minősített (jogi vagy természetes) személyeket hívjanak meg. Ezek jegyzékét minden műemlék-tulajdonosnak hozzák a tudomására (és időszakokénti felülvizsgálásra).

Természetesen az érvényes állami műemlékvédelmi szabályzatokat ismerni kell és tiszteletben kell tartani.

4.3. Nagy hangsúlyt kell fektetni a szakszerűsége-re. Ilyen vonatkozásban egyrészt biztosítani kell az egyházi építészeti örökség kezelőinek a hozzáértését

- (felekezeti) műemlék-karbantartó kézikönyv kiadásán és használatán keresztül,

- műemlékvédelmi általános tudnivalók, valamint a helytelen beavatkozások következményeinek ismertetése a keresztény sajtón keresztül,

- (felekezeti) műemlék-felújító szakmunkáscsoport(ok) toborzása, taníttatása, továbbképzése által; másrészt szükséges a műemlékvédő civil szervezetekkel (Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság, Keőpeczi Sebestyén József Műemlékvédő Társaság, Pártiumi és Bányási Műemléki és Emlékhelyi Bizottság) és a műemlék-restauráló szakemberekkel való együttműködés; ebben a vonatkozásban számítunk az Erdélyi Műemlék-Restaurátorok Egyesülete közreműködésére.

4.4. Az egyházi építészeti örökség védelme állandó feladat. Ezért tanácsos a műemlékek műszaki állapotának időszakos számbavétele (legalább öt évenként) restauráló szakértők bevonásával; esetleges felújításuk fontossági sorrendbe állítása, figyelembe véve pásztorációs szempontokat, műszaki állapotot, művészettörténeti jelentőséget.

5. Közös erőfeszítéseink arra is irányulnak, hogy Egyházaink minden kor számára képesek legyenek reprezentálni az emberi kultúrát megtermékenyítő keresztény hitet, megőrizni a vallás történelmi jelenlétének és mindenkori kifejezésformáinak sokszínű dokumentumait, és új, időálló művészeti alkotásokkal gyarapítani a megőrzött és tovább hagyományozandó krisztusi örökséget.

Az Erdélyi Magyar Történeti Egyházak

A kálnoki unitárius egyházközségben is megünnepeltük az elmúlt év augusztus 18-án a Honfoglalás 1100. évfordulóját. Helyi szempontból és fontosságát tekintve, e rendezvény túlnötte magát a felekezeti kereteken és egyetemes jellegénél fogva ökumenikus színezetet kapott. Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy az évszázad legjelentősebb eseményévé nőtte ki magát, szellemi töltetének lelki kisugárzása következtében, mely a szülőföldhöz, népünkhöz és hitünkhöz való feltétlen hűségünknek szívvel dobogtató érzését sugallta. A millicentenáriumi ünnepély a faluból elszármazott és itt konfirmált unitáriusok találkozájával volt egybekötve. A lelkész minden családot meglátogatott, a meghívókat szétosztotta és ez ünnepi alkalmat is felhasználta arra, hogy a sepsiszentgyörgyi templomépítés anyagi támogatására pénzbeli adományokat gyűjtsön.

A nőszövetség tagjai is kivették részüket a szervezésben. A templomot és környékét megtisztították s az ünnepélyt követő szeretetvendégségre tésztát sütöttek.

Az ünnepélynek egyetemes és ökumenikus jellegét tükrözi, hogy az ünnepi istentiszteleti szolgálatokat is közösen végeztük: a szószéki szolgálatot alulírott, az úrvacsorai ágendát Nemes Dénes, volt kálnoki ny. lelkész végezte, az évfordulót méltatta Erdélyi Zsombor helybeli ref. lelkész, kinek hívei is szép számban voltak jelen.

Millicentenáriumi ünnepségek KÁLNOKON

Az ünnepély színvonalát emelte Kisgyörgy Zoltán mérnök, geológus, lapszerkesztő előadása, „Hogyan ünnepelte Háromszék népe a Honfoglalás ezeréves évfordulóját”, melyet a szerző korabeli sajtócikkekből, évkönyvekből állított össze. Az ünnepélyen a bodoki leányegyházközség és az etfalva-zoltáni szórvány hívei is jelentős számban képviseltették magukat.

A templomból kijövet – életükről, munkásságukról megemlékezve – megkoszorúztuk egyházi és világi nagyjaink sírjait, úgymint Bedő Albert főerdőmester, államtitkár, Gyöngyösi Dénes, Szabó Zsigmond lelkészek, Incze János jótevő és Régeni Áron kántortanító sírját.

Dr. Bedő Albert (1839-1918) nevéhez fűződik az első modern erdőgazdasági törvény megalkotása. Egyik legrangosabb kitüntetési érem, melyet

minden évben csak két anyaországi erdősz kap meg, dr. Bedő Albert nevéhez fűződik. Erre büszkék lehetünk nem csak mint kálnokiak és unitáriusok, hanem mint erdélyi magyarok is. A rendszerváltás után csaknem minden évben volt dr. Bedő Albert-találkozó, beszédes bizonyítékként az együvé tartozásnak, a határok nélküli testvériségnek, az „éltető eszmévé finomulásnak”.

A millicentenáriumi tudósítás mellett néhány szó az egyházközségi életéről.

A kálnoki unitárius nőszövetség tevékenységét az alkalmosság és az időszakhoz kötöttség jellemzi. Téli időszakban gyakoribb az együttlét, melynek találkozási időpontja eddig a vasárnapi istentisztelet utáni óra volt. Alkalmi ünnepélyek szervezésében tevékenyen részt vettek.

A testvéregyházközségi kapcsolat már 4 éve alakul levélváltás formájában. Az eddig kapott pénzsegélyt csak köszönőlevéllel viszonzottuk. Nemrég döntöttünk úgy, hogy varottasokat készítünk (melynek elkészítését a nőszövetség tagjai vállalták és nagyrészt már el is készítették) és egy fapalettára faragott unitárius címerrel együtt küldünk el a testvéregyházközségnek.

Ifjainkkal (kevesen vannak) részt vettünk eddig szervezeten az árkosi és dombói ifjúsági találkozók. Az utóbbin előadott énekszámainkat dicserő oklevéllel jutalmazták.

ORBÁN F. DEZSŐ lelkész

Egyházunk jövője iránti bizakodás

Az 1996-os esztendő Egyetemes Unitárius Egyházunk életében nagy változásokat hozott. Csaknem teljes tisztújításra került sor mind a főhatóságnál, mind az egyházkörökben és az egyházközségekben. Fialat, életerős, jól felkészült embereket választottunk vezetőinknek: püspököt, főjegyzőt, főgondnokokat, eszpereseket, köri felügyelőgondnokokat, köri jegyzőket. Nagyszerű embereknek adtuk a kezébe unitárius egyházunk, unitárius népünk sorsát, jövőjét. Én hiszem azt, hogy új vezetőink bizonyítani fognak és beléjük

helyezett bizalmunkat azzal fogják meghálálni, hogy nem fogunk csalatkozni bennük. Adja a jó Isten, hogy így legyen!

A munka, a tennivaló tengernyi. Szemléletváltásra, reformokra van szükség halaszthatatlanul, a püspöki hivataltól a legkisebb leányegyházközségig bezárólag.

1989. december 9-10-én tartott főtanácsi ülésünkön dr. Szabó Árpád akkori professzor úr a minőségi munkára való áttérés szükségességére hívta fel a fi-

gyelmet. Ezt a javaslatát, kérését az 1990-es főtanácsi ülésen szinte drámai hangon megismételte. Hogy mennyire talált ez a felhívás meghallgatásra, azt döntse el az olvasó. De íme, a gondviselés kegyes volt hozzánk és a professzor úrhoz, és 1996 decemberében őt választottuk püspökünké, s így az ő kezébe adtuk annak lehetőségét, hogy akkori javaslatát, vágyát most megvalósítsa, gyakorlatba ültesse. Mert valóban igaz az, hogy minőségi munka nélkül nincs előrehaladás, nincs fejlődés.

A mai erdélyi magyarság olyan súlyos társadalmi és szociális problémákkal küzd, amelynek megoldása, enyhítése az egyház beavatkozása, segítsége nélkül lehetetlen. Gondolok itt mindenekelőtt a jövőnkét, fennmaradásunkat vészesen fenyegető egyke divatra, az abortuszra, a még mindig tartó értelmetlen kivándorlásra, de nem kevésbé súlyos probléma az öngyilkosság, az alkoholizmus, a különböző szekták hódításai, az, hogy egyre több magyar szülő adja gyermekét más nyelvű iskolába, hogy egyre kevesebb magyar ifjú megy egyetemre, főiskolára. De gond az is, hogy a tanügyi káderek, akik nevelik gyermekeinket, nevelik, formálják a jövő társadalmát, nem járnak templomba sem falun, sem városban. Ennek máris jelentkező eredménye az, hogy nem járnak templomba az iskolás gyermekek és a konfirmált ifjak sem. Az is gond, hogy nem vesszük észre, nem hajolunk le és nem nyújtunk segítő jobbot hátrányos helyzetű, elesett, szerencsétlen embertársainknak. Mindezek olyan problémák, amelyek segítségért kiáltanak az egyházakhoz. Halljuk meg ezeket a segélykérő sikolyokat és siessünk szívvel-lélekkel segíteni ott, ahol még segíthetünk.

Az egyháznak ma jelen kell lennie mindenhol: a családban, az iskolában, az utcán, a munkahelyeken, a kórházakban, a kaszárnyákban és a börtönökben egyaránt. A magyar népet ezer esztendőn keresztül az egyház tartotta össze és mentette meg a pusztulástól. A jövőben is csak ez mentheti meg. Csak addig lesz egységes magyar nemzet, amíg összetartunk és keresztény hitben élünk. Éppen ezért szükséges az, hogy a Magyar Keresztény Egyházak fogjanak össze, falun és városban egyaránt, munkájukat, tevékenységüket hangolják össze, és kövessenek el mindent annak érdekében, hogy őrizzék meg, védjék meg minden körülmények között az erdélyi magyarság töretlen egységét.

Az egyházak előtt álló sokrétű és nehéz feladatok megoldását nem várhatjuk el csak lelkészeinktől. Igaz az, hogy jól felkészült, nagyszerű lelkészeink vannak, akik csaknem kivétel nélkül hivatásuk magaslatán állanak és szívvel-lélekkel népünket, egyházunkat szolgálják, de a világi vezetők és hívek segítsége, támogatása nélkül, nem tudnak megbirkózni a feladatokkal. Éppen ezért arra kérem gondnok és presbiter

testvéreimet, gyülekezeteink becsületos és hűséges tagjait, hogy álljunk lelkészeink mellé, legyünk azok munkatársai, segítői, támogatói, védelmezői. Álljunk mellettük becsülettel a népünket és egyházunkat szolgáló munkájuk és terveik megvalósításában. A lelkész a hívektől, gyülekezetétől megértést, szeretetet, tiszteletet és erkölcsi támogatást vár. És joggal.

A lelkész aki mindezt megkapja gyülekezetétől, arra törekszik, hogy minél jobban megismerje a hívek lelki világát, gondjait, aggodalmait, hogy osztozzon a hívek örömeiben, bánataiban és legyen azok igazi lélekápolója. Csak úgy tudunk együtt dolgozni, eredményt elérni a feladatok megvalósításában, ha így viszonyulunk egymáshoz, egymás munkájához – lelkész és gyülekezet.

Egyházunknak új Alaptörvénye van. Ez a törvény alapjában véve jó. Vannak hiányosságai, amelyeket menetközben ki lehet és ki kell javítani, igazítani. A felső korhatár megállapítása és törvényesítése szükséges volt az egyházi vezetők számára, de véleményem szerint ezt nem kellene alkalmazni azokra a világi személyekre, akik hűségükről, ragaszkodásukról és rátermettségükről tettek tanúbizonyságot és ellenszolgáltatás nélkül vállaltak tisztséget az egyház keretén belül.

Egyházi Alaptörvényünk legyen a szó igazi értelmében Törvény és annak tiszteletben tartása legyen kötelező kivétel nélkül mindenki számára, a püspöktől a harangozóig. Rendre és szigorú fegyelemre van mindenekelőtt szükség ahhoz, hogy az Egyház hivatása magaslatán állhasson és az elvárásoknak megfelelően tölthesse be hivatását.

Új vezetőinknek őszinte szívből gratulálok. Eredményes munkát, sok sikert kívánok, és adja a jó Isten, hogy ez és az ezt követő ciklusok úgy kerüljenek majd be Egyetemes Egyházunk történelmébe, mint az erdélyi unitarizmus reneszánsza.

Isten áldását kérem valamennyiünk életére és munkásságára. Éljük egymással békében, egyetértésben, szeretetben a magyar nép, az unitárius egyház jövője és fennmaradása érdekében.

SZILÁGYI DOMOKOS

„Spirit of Life”

Gondviselő oltalmaznál,

Szívből zengem

a szeretet ajándékát.

Hús szélben lengj,

Tengerből ébredj;

Áldó kézzel add,

igazságát életemnek.

Hitemben tarts meg,

Tégy szabaddá,

Gondviselő oltalmaznál, oltalmaznál.

ford. Sándor Szilárd

„Hogyha azért nem tudom a szónak értelmét, a beszélőnek idegen leszek, és a beszélő is idegen előttem.” (1Kor 14)

„Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem ismeret, akkor pedig úgy ismernek majd, amint én is megismertettem.” (1Kor 13)

Amikor úgy döntöttem, hogy nem vállalom egyházközséget Amerikában, hanem inkább a kolozsvári teológiai intézetbe jövök angol nyelvet tanítani, akkor még keveset tudtam arról, hogy milyen az élet Erdélyben.

A Starr King teológiai intézet hallgatójaként (Kalifornia) kezdtem el magyarul tanulni és érdeklődni a kelet-európai unitárius egyházak történelme iránt. Akkor még nem sejtettem, mennyi mély emberi kapcsolatot fog szülni munkám. Ez a munka sokkal több a nyelvtanításnál, több egy egyház történetének megismerésénél, mert számomra azok, akikkel itt találkozom, az élő Isten üzenetét hordozzák magukban.

Múlt augusztusban érkeztem Erdélybe, s természetes, hogy első benyomásaimat a "külföldi" szemével alakítottam ki. Minden más volt, mint Amerikában! Csak a különbségeket láttam. Honvágy gyötört. Magányos voltam. Amikor először kellett magyarul prédikálnom Bágyonban, úgy éreztem, hogy katasztrófális voltam, mert nyelvtudásom túl gyenge volt ahhoz, hogy szépen fejezzem ki magam. A Babel tornyáról beszéltem, Isten jelenlétéről a "nyelvben", és éreztem, hogy Isten valóban jelen van. Megbízunk egymásban, együtt imádkoztunk, és először, de nem utoljára éreztem igen mély hitet Erdély földjén.

A héber misztika egyik jellegzetes Isten-képe a "között-ség"-nek nevezett, miszerint Isten jelen van a mi véges emberi kapcsolatunkban. A nyelv számomra Isten jelenlétének érzékelésére szolgáló különleges út. Otto Jespersen dán nyelvész mondotta 1904-ben: "A nyelv nem öncél ... hanem kapocs a lelkek között". Hogy megtanulhassuk mások nyelvét, ki kell lépnünk megszokott, kényelmes életünkből, és megéreznünk azt, hogy sebezhetőek vagyunk. Az "idegenek" életének megértése szellemet, lelket megpróbáló kihívás.

Meglátjuk egymásban, hogy többek vagyunk a pusztta tárgyaknál, ráébredünk arra, hogy mindannyian részei vagyunk Istennek és Isten tervének. Kitérülve egymás előtt, megtanuljuk kitérni önmagunkat Isten előtt.

A teológiai intézetben a hallgatók tanítása számomra kihívás és ugyanakkor üdítő foglalkozás. A könnyűnek nem mondható angol nyelv elsajátítására is időt kell szakítaniuk a diákoknak, a többi kurzus mellett. Gyakran fáradtak vagy éppen csalódottak, és ezért tapintatosan kell "kezelnünk" közös dolgainkat. Nem lehet úgy tanítani, hogy közben én ne ugyanúgy tanuljak; én erre a hivatásra készültem. Lehetetlen itt úgy élni, hogy közben ne lássam a félelmetes inflációt, az alapvető használati cikkek hiányát, és azt a küzdelmet, ahogyan az ország próbál felépülni fájdalmas múltjából. A diákok kitértek életüket előttem. Ez valódi élet, és én megosztom ezeket az élettörténeteket amerikai testvéreimmel, akiknek fontos tudni, mit jelent kelet-európai unitáriusnak lenni.

„A nyelv nem öncél hanem kapocs a lelkek között”

A Testvéregyházközség Program egyik legsikeresebb kezdeményezése az Unitárius Univerzalista Szövetségnek. Ez a program bátorított arra, hogy mély és kölcsönös kapcsolatot teremtsünk a világ unitárius egyházai között. Sok erdélyi unitárius lelkész ír, olvas, beszél angolul, és így külföldi vendégeikkel lehetségessé válik a határon belüli és kívüli kommunikáció. Ha akarják, hozzájuthatnak a legújabb nyugati teológiai munkákhoz. A lelkészek tudnak arról, hogy szerte a világon valaki gondol rájuk. Angolul tanulni több, mint akadémikus gyakorlat: eszköz a kölcsönös megismerés szolgálatára.

Az angol nyelvtanfolyam a teológiai intézetben tovább folytatódik. Az unitárius hallgatóknak öt évet kell angolul tanulniuk, és sokan már a középiskolában jelentős nyelvtudásra tesznek szert. Végzős diákjaink jól tudnak írni, olvasni és beszélni nyugati kollegáikkal, így méltán képviselhetik a nagyvilágban az erdélyi és magyarországi unitárius egyházat. Szeretném felkelteni a hallgatók érdeklődését napjaink teológiai kérdései iránt, szeretném közelebb hozni őket a nemzetközi unitárius mozgalomhoz. Nagyon örvendek, hogy az erdélyi unitárius egyházközségek folyamatos kapcsolatot tartanak fenn nyugati testvéregyházközségeikkel. Mindannyiunknak hasznára válik az élő Isten jelenléte a világ unitáriusaival való kapcsolatunkban.

Elhatároztam, hogy még egy évet töltök Kolozsváron, mert úgy látszik, hogy sok minden lehetséges ott, ahol az emberek önzetlenül felajánlják magukat egy liberális vallás szolgálatára. Hálásan köszönöm a bel- és külföldi támogatásukat; úgy érzem, hogy valamit teszünk Istenországáért. Isten áldjon.

SCOTT GERARD PRINSTER

MÉRFÖLDKÖVEK

Kedves Testvéreim! A mindenható Istennek legyen hála, hogy életünk ez újabb mérföldkövéhez érkezhettünk. Ha csupán azt mondanám, történelmi ez a pillanat, megfosztanám ezt a napot varázsától, mert hinni szeretném, hogy nem csak történelmet írunk, nem csak azt látjuk, hogy egyházunk ismét lelkészeket avatott, hanem át tudjuk érezni mindazt, ami e rendkívüli nap köré fonódik.

Mérföldkőhöz érkeztünk, s immár hátunk mögött a megtett út. A szülői háztól a palást viseléséig hosszú és fáradságos utat jártunk végig, de sokkal hosszabb és fáradságosabb volt azoknak, akik ezen az úton elkísértek. Megköszönjük szüleinknek és megköszönjük tanárainknak, hogy ezen az úton is velünk voltak. Legyenek áldottak ők, akik anyagi áldozatot nem sajnálva, az egy mérföldnyi út helyett mindig kettőt tettek meg értünk-helyettünk, legyenek áldottak ők, akik szeretetük és tudásuk legjavát áldozták fel azért, hogy mi idáig juthassunk. E mérföldkő is lassan a hátunk mögé kerül, s újabb célok, újabb mérföldkövek felé vesszük utunkat. Lassan elmaradoznak mellőlünk azok, akik minket e hivatás felé igazítottak, s nekünk kell megtennünk a hátralevő útszakaszt, de soha sem kényszerből, hanem a szolgálat és szeretet örök parancsától vezérelve.

Szeretet a batyunk, remény a pajzsunk, tiszta unitárius hitünk vándorbotunk, az Isten és emberszolgálat életcélunk. Erre a szolgálatra köteleztük el magunkat és fogadalmunkkal megerősödött hivatástudatunk. A lelkészi szolgálatot nem magunkért, nem önön dicsőségünkért és nem is meggazdagodni vágyásunkért vállaltuk, hanem városi és falusi gyülekezeteinkért, azokért, akik segítő szeretettel álltak mellettünk első legációnk alkalmával, s szeretettel tekintenek ránk most is, lelkésszé szentelésünk napján. Gyülekezeteink belénk vetett reménységét, idős lelkésztestvéreink sokszor megálmodott álmát nekünk kell beteljesítenünk. Felszentelt lelkészek lettünk, s ha a jó Isten éltet, mi leszünk a jövő évezred lelkésznevezéke. Tudjuk, hogy a szolgálat nem könnyű, mi elköteleztük magunkat, hogy továbbhaladunk az Isten országa felé vezető úton, ha egy mérföldet is, de azt tisztességgel, becsülettel kell megtennünk mindazokkal, akiknek gondját ránk bízta az Isten. A jézusi felhívás ama második mérföld megtételére ma parancsként hangzik felénk. Népünkért, unitárius anyaszentegyházunkért kötelesek vagyunk mindahányan azt az egy mérföldet megtenni, de keresztények, Jézust követők csak akkor leszünk, ha önzetlenül vállaljuk azt a második mérföldet. E második mérföld felé tekintünk ma mindannyian, s kérjük a mi gondviselő Atyánkat, adjon nekünk hitet, bölcsességet, egyenes tartást, hogy ezen az örökké új úton alázatosan járassunk.

A mindenható Isten legyen mindazokkal, akik előttünk jártak, legyen mindenkor az áldozatos lelkű édesanyákkal és édesapákkal, vigyázza tanítóink és tanáraink életét, és tegye gyümölcsözővé áldott magvetésüket, minket pedig indítson el áldásával a jövő felé. Ámen.

(Elhangzott 1996. december 14-én a Székelyudvarhelyt tartott zsinaton.)

KOVÁCS SÁNDOR

UNITÁRIUS VERSESKÖTET

Sok-sok évi hallgatás után megjelenik egy hiánypótló unitárius verseskötet. Szerzője Szász Ferenc brassói lelkész, a kötet címe: Gesta Unitariorum.

Egyik nagy püspökünk mondta, hogy aki nem ismeri múltját, az kénytelen megismételni azt. Sokszor van úgy, hogy bár ismerjük a múltat, mégis megismételjük. S így lassan ereklyéké, szimbólumokká válnak egyes események, egyes nevek a hatalmas nemzetségtáblázatból.

A kötet bizonyágtéves is – mi unitáriusok vagyunk a legkevesebben, s lám nekünk is van, amit megélni, újraélni. Ott van az almásinak Simén Domokos, a homoródszentmártoninak Gellérd Imre, Balázs Ferenc az Aranyos-mentének. Ismerősek a nevek?

Erdő Jánosig nagy és nagyobb egyéniségek minden evilági sallangtól megfosztottan. A kötet nagy értéke, hogy megdöbbentően közeli ez a „távolí” világ, hiszen van egy ember a felsoroltak között, aki még él. Mindez a kötet első részében – a nekrológ látomásban, vagyis a kiváló személyiségek életét méltató beszédben.

A kötet második felében a látomás nekrológokban vegyes témájú versek vannak.

A kötet az elmúlt esztendő őszén jelent meg a szentegyházi Unitárius Egyházköztség kiadásában. Illesse köszönet Bartha Alpár szentegyházi lelkészt, valamint a homoródalmási származású ifj. Daradics Sándor atyánkfiát a lelkes támogatásért.

A könyv 1100 példányban jelent meg a csíkszeredai Alutus nyomdában, ára 3500 lej.

*„örökségünk legbensőbb bitorlója
kihez kvártélyért jár az ingaóra
egyistenhívó magyarok vagyunk”*

T. CS.

Száz éves lenne az Unitárius Szószék

Régi unitárius egyházi kiadványok közt kutatok: Keresztény Magvető, Unitárius Szószék, Unitárius Közlöny, Unitárius Nők Lapja (az Unitárius Közlöny melléklete), Kévekötés, Unitárius Hírnök, Unitárius Egyház, Unitárius Evangélium, Unitárius Jövendő. Szép teljesítmény! Megpróbálom ezt az egyveleget rendszerezni és időrendi sorrendbe helyezni, mivel ömlesztve hevernek egy rossz ládában, s közben belapozok szinte mindegyikbe, hiszen minden egyes darab egyházunk múltjának egy-egy szeletkéje. Midőn a láda kiürül, végigtekintek a rendszerezett sajtótermékeken, és nagy örömmre az Unitárius Szószék mutatja a legteljesebb képet. Habár az első kötete hiányzik, a második eligazítást nyújt annak tartalmáról. Megtudom, hogy az első kötet 1896-ban jelent meg, pontosan 100 esztendővel ezelőtt. Száz éves lenne az Unitárius Szószék, ha... De tekintsük át az Unitárius Szószék történetét dióhéjban, és nézzük meg, mi történt ezzel a folyóiratunkkal.

„Az első kötetet (valószínűleg nem is gondolva további folytatására) 1896-ban szerkesztette Simó János sepsikőröspataki lelkész, mint az unitárius lelkészi karnak a „Millenium emlékére kiadott beszédgyűjteményét”. A lelkészi kar, amelynek akkor sem volt „aranya és ezüstje”, szellemi kincseivel ünnepelt, s abból hozott áldozó emléket. Élén a Ft. Püspök úrral 61 lelkész 81 dolgozatát adta át a nyilvánosságnak. A kötet elé írt Előszót így végzi a Ft. Püspök úr: „Vajha olyan fogadtatásban részesülne Unitárius Szószékünk, hogy hazafiúi lelkesedésünkben fakadt eme kis hajtás ne maradna csak emléknek, hanem egy olyan termékeny élőfává nőné ki magát amely évről évre meghozza gondos ápolás mellett még fejlettebb gyümölcsseit az Istenország számára.” De az óhaj és felhívás után bizony csak elaludt a leányzó, és szunyadozott tíz évig, amíg aztán 1906. június 8-án a Székelykeresztúron tartott általános lelkészkör egyértelműen kimondja az Unitárius Szószék folytatását. Szerkesztőknek: Deák Miklós szentmihályi, Vári Albert székelyudvarhelyi és Balázs András kénosi lelkészeket választotta.

A második kötet tájékoztatójában olvassuk: „Programra nincs szükségünk. Mi már nem járatlan utakon haladunk. Kis folyóiratunkban helyet fog találni az igehirdetésre vonatkozó minden dolgozat, ha az irodalmi mértéket üti. Mert bármilyen sokirányú legyen a lelkész munkamezeje, ezek között a legfontosabb az igehirdetés. Sok mindenféle igényt támaszt a mai kor és társadalom a protestáns lelkésszel szemben, de ezek között a legjogosabb az, amely az igehirdetésre vonatkozik. És célját tévesztette az a lelkész, aki ennek elhanyagolásával más tereken kíván érvényesülni. A szószék a mi

várunk. Itt emelhetjük a lelkészi hivatal fényét és tekintélyét, s itt veszíthetjük el a hívek szeretetét és ragaszkodását. Az igehirdetésre vonatkozó munkánk sikerebb végzésére fog vezetni az Unitárius Szószék azáltal, hogy gondolatainkat egymással kicseréljük, formaérzékünket fejlesztjük s az idegen szellemet egyházunkból kiküszöböljük. De éppen az említett cél követeli, hogy az Unitárius Szószék ne legyen 5-10 embernek a munkája. Legyen az a lelkészi munkának a tükre, s ne legyen egyetlen lelkész is, akinek nevével annak lapjain koronként ne találkozhatnánk. Csak így felel meg rendeltetésének.”

Negyedévi füzetekben jelenik meg továbbá a már említett lelkészek szerkesztésében a II-V. kötet. A VI. kötettől már Bölöny Vilmos székelyudvarhelyi, Deák Miklós szentmihályi és Ürmösi József homoródszentpáli lelkészek szerkesztik egészen a X. kötet második füzetéig. A III. füzetet Deák Miklós és Ürmösi József szerkesztik, a IV. füzetet egyedül Ürmösi József, és a többi köteteket szintén egyedül, egészen a XVII. kötet bevezetéséig. A XVIII. kötettől (illetve helyesbítve: a XVII. kötettől) Balázs András derzsi lelkész szerkeszti. Az 1919 és 1920-as években nem jelent meg.

Geréb Zsigmond fiatalvi lelkész az Unitárius Szószék 1928. évi első számában ezt írja: „Úgy a magyar irodalomnak, mint a sajátos unitárius irodalomnak nyeresége. Nyelvezet, kifejezés, forma és gondolat tekintetében is állandó az előhaladás, a fejlődés. És az írók névsorát áttekintve, úgy látom, hogy 25-30 lelkész írói készségére ösztönző hatással is volt. De még eddig csak a kisebb számra: mert a ma élő lelkészek közül, még mindig vannak 20-an olyanok, akik egy árva dolgozattal sem szerepelnek a Szószékben, bár van hozzá tehetségük, és vannak 20-an olyanok is, akik csak kevés dolgozatot adtak közre, holott több is telnék onnan. Kíváncsi, hogy a Szószék tovább éljen, fejlődjön, haladjon, írásra késztesen, kényszerítsen, berozsdásodni a tehetségeket ne engedje, hanem az értékes szellemi termékeket évről-évre közkinccsé tegye.”

A XXII. kötet befejezéséig Balázs András székelyderzsi esperes a szerkesztő, a XXIII. és XXIV. köteteknél Benczédi Pál alsóboldogfalvi lelkész. Ezután Simond József veszi át a szerkesztését egészen a XXXIII.-ig. 1942-től XXXIV. és XXXV. köteteket Kelemen Imre oklándi lelkész szerkeszti. Ettől kezdve az Unitárius Szószék többé nem jelenik meg. A XXXV. kötettel megszűnik. Vajon miért?

Vári Albert, a lelkészkör elnöke a Keresztény Magvető LIV. évfolyamának első füzetében a következőképpen nyilatkozik az Unitárius Szószékről: „Alig hiszem, hogy volna valaki lelkéseink között, aki az unitárius igehirdetésnek ezt a tükrét fölös-

legesnek ítéli. A benne megjelenő dolgozatok ellen egy és más tekintetben lehet kifogásunk, de maga a vállalat olyan szerepet tölt be egyházi életünkben, amelyet nagy lelki kár nélkül nem nélkülözhetnénk... Föltétlenül ragaszkodnunk kell az ilyen orgánumhoz, amelynek segítségével gondolatainkat kicserélhetjük, lelki tárházunkat gazdagíthatjuk, s ezáltal az Unitárius Szószék nívóját emelhetjük... A saját magunk munkáját becsüljük meg, amikor az Unitárius Szószéket támogatjuk, s fennmaradását áldozatok árán is biztosítjuk. Azonban a szerkesztéssel megbízott Ürmösi József kimutatása szerint 31 lelkészünk és 19 egyházközségünk még ma sem érzi, vagy ha érzi is, de valamely okból nem gyakorolja ezt a kötelességét. Emiatt válságba jutott a lelkész körnek a folyóirata. Szeretném hinni, hogy itt nem szándékos mulasztásról, hanem csak feledékenységről van szó. Azért kérem a hátrálékos lelkészeket és egyházközségeket, hogy az újév alkalmából gondoljanak az Unitárius Szószékre, s teljesítsék iránta kötelességeket, mert ellenkező esetben kénytelenek volnánk a lapot beszüntetni."

Vári Albert felhívása nem volt pusztába kiáltott szó, mert a lap továbbra is megjelent. De vajon 1943-ban mégis mi okozta a lap megszűnését? Anyagi okok vagy szellemi terméketlenség? Mi lett vajon a tollforgató lelkészeinkkel?

A Keresztény Magvető LII. évfolyamában olvasom a következőket: „Az Unitárius Szószék XI. kötetében is egyházi beszédek, keresztemelési és temetési beszédek váltogatják egymást. Ismertebb beszédírónk mellé sorakozik a fiatalabb nemzedék is... Ezt a

kötetet különösen értékesé teszi az, hogy ebben jelent meg a Br. Daniel Lajos által kitűzött 50 koronás pályadíjra beérkezett 13 egyházi beszéd. A pályadíjat az olvasók szavazattöbbséggel ítélik oda a legsikerültebb beszédnek. Ez a pályázat bizonyos nemes versenyt fejt ki lelkészeink között, ami egyházi beszédirövidelmeknek csak előnyére válhatik... Ugyancsak az egyházi beszédek nívójának emelkedésére vezethet a szerkesztőnek (Ürmösi József) az az újítása, hogy egy Szemle rovatot nyitott, melyben a már megjelent beszédek bírálatát közli, mert az igazságos és elfogulatlan kritika csak építő és fejlesztő hatású lehet."

Kedves Lelkészkollégák, hozzátok fordulok egy nagy kéréssel: Indítsuk meg, hívjuk életre a lelkész körnek – vagy nevezzük akárhogy – ezt a valamikori orgánunát! Van nyomdánk és vannak tehetséges tollforgató lelkészeink. „A szó elszáll, az írás megmarad.” Osztozom a szállóige igazságában. Itt az alkalom, hogy 100 év eltelte után, a millicentenárium alkalmával újból életre hívjuk az Unitárius Szószéket! Az első kötet anyaga már készen áll, ha mindannyian papírra vetjük a millicentenárium alkalmával elmondott beszédünket. Én még hiszek az „író” és „olvasó” lelkészekben. A körülmények és a környezet állandó vádolása az alkotói tehetetlenség mentsvára, a szellemi terméketlenség. Vidéki lelkészek írásából állt össze az Unitárius Szószék. Volt idejük írni, alkotni és közölni. Nekünk is van, meg vagyok győződve róla, csak akarnunk kell. Isten adjon nekünk nagy-nagy akaratot!

JÓZSA ISTVÁN LAJOS

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10			
		11											12
	13						14					15	
16		17				18				19			
20	21		22			23				24			
25		26		27	28			29					
30			31		32		33			34			
35						36		37		38			
39					40				41		42		
43				44							45		
46			47					48					
		49				50		51					52
	53												

ILLYÉS GYULA egy gondolatát rejtettük el a rejtvény vízszintes 1, függőleges 12,18,16 és vízszintes 53 soraiban. VÍZSZINTES

1.Az idézet első része (zárt betűk: Ö,Y). 11.Tranzjordániai őslakó. 13.Fundamentummal kapcsolatos. 14.Agyag románul. 15.Egyik minisztérium röv. 17.Eles kavics teszi a lábbal. 19.A szív oldala. 20.Oxigén, fluor vegyjele. 22.Házállat. 23.Talmi. 24.Üdítő szeszes ital. 25.Lengyel sci-fi író. 27.Élet. 29.Az udvarra tesz. 30.Óir rovásírás. 32.Horvát sziget az Adriai tengeren. 34.Budapesti egyetem röv. 35.Férfinév. 36.Osztrák, ománi és magyar gkjel. 38.Fűszerez. 39.Ilyen kerék is van. 40.Kutyaól. 42.Anonim. 43.Spanyol exkirálynő. 44.Sátorok szekereken. 46.Kereskedelmi társaság románul röv. 47.Vízi állat. 48.Szerves csoport. 49.Hűsítő ital. 51.ÖGÜ. 53.Az idézet befejező része (zárt betűk: M,R,N).

FÜGGŐLEGES

1.Csodálkozást kifejező felkiáltás. 2.Csendes. 3.Zománc. 4.Tetszését fejezi ki. 5.Román férfinév. 6.Am. 7.Szarvával döf. 8.Erdei állat. 9.Nem itt. 10.Gallium vegyjele. 12.Az idézet második része (zárt betűk: E,I). 15.Magyar tenger. 16.Az idézet negyedik része (zárt betűk: D,Z). 18.Az idézet harmadik része. 19.Unitárius püspök (György) 1928-1938 között. 21.Fegyház lakója. 24.Ujra latinul. 26.... Loa, 4170 m magas kialudt vulkán a Hawai szigeteken. 28.Feszítő eszköz. 31.Római 1450. 33.Becézett orosz férfinév. 37.Ukrajnai nagyváros. 40.A földtörténeti harmadkor kovadarabja. 41.Zavarodott, beteg juh jelzője. 44.Német filozófus (Immanuel). 45.Az udvarra zavar. 47.Haza. 49.Személynévmás. 50.Kicsinyítő képző. 52.Mutatószó.

Készítette: Durugy Loránd

„Mindig szeretni és remélni Úgy érdemes e földön élni.”

Ahogy sétálok az utcán és figyelem a körülöttem mozgó kis világot, a szürke hétköznapiakba burkolódzó siető embereket, a gondterhelt arcokat, úgy érzem, eszembe jut valami, talán a Karácsony, amikor mindenki boldog vagy esetleg próbál az lenni; azok a meghitt szeretetteljes esték, azt hiszem olyanok, mint amilyenekben részem volt nekem családom körében, amikor megpróbálunk csak jót cselekedni és egy kissé bizonytalan ígéretet tenni, most hátha sikerül szeretni úgy, ahogy Jézus tette, önzetlenül és áldozattal; de mindezek után mintha nem történt volna semmi, vagy talán egy kellemetlen álom volt, amit követ a felébredés?

De Isten nem fakíroknak teremtett bennünket, hanem hogy jó cselekedeteinkkel örömet szerezzünk, hogy szeressünk, de nem csak Karácsonykor, hanem az esztendő minden napján, és hogy boldogok legyünk. Hiszen csakis tőlünk függ, hogy mit veszünk észre a mindennapok színességéből és varázsából, mennyi szépet és csodálatosat tudunk felfedezni környezetünkben, a természetben, hisz minden fában, virágban és állatban, ahogy minden teremtményben fellelhető Isten mindenhatósága és gondviselő ereje. Az emberek egy kis jókedvvel megvilágíthatnák a hétköznapiak egyhangúságát, mert ha belegondolunk, jókedvre deríteni másokat, az egy szent feladat.

Az embernek csakis akkor van joga szomorúnak lenni, ha valamilyen bűnt követett el, melynek súlya alatt kókadozik.

Próbáljuk meg az új évben ígéretünket betartani: szeretni, igaz egy kicsit nehéz feladat, de nemes célú, és ha önerőnkől nem is sikerül, én hiszem, Ő majd segít nekünk.

Végezetül megemlíteném amit „A kisherceg” mondott a szeretetről: „Az emberek... ötezer rózsát termesztenek egy kertben, s mégsem találják meg, amit keresnek. Pedig megtalálhatnák egyetlen rózsában, egy kortynyi vízben.”

GAGYI GIZELLA Alsóboldogfalva

Erdélyi istentisztelet a bostoni King's Chapel-ben

Dr. Gellérd Judit dr. Carl Scovel meghívására november 3-án Bostonban a King's Chapel-ben, az amerikai unitáriusok főtemplomában úrvacsorával egybekötött hálaadó istentiszteleten prédikált. Ez alkalomból felhívta a gyülekezetet, hogy álljon annak a mozgalomnak az élére, amelyet az amerikai unitárius testvéregyházközségek körében szervez a célból, hogy a kolozsvári belvárosi templom renoválására pénzgyűjtéssel besegítsenek. Az Erdély-istentisztelet lelkesítő hatása azonnali eredményt hozott: április végén a King's Chapel küldöttsége, élén dr. Carl Scovel lelkésszel, felkeresi kolozsvári testvérgyülekezetét. Gellérd Judit november 6-án a King's Chapelben végzett második istentiszteletén az 1956-os forradalomra emlékezett és a magyarok kiemelkedő szerepét méltatta a Nyugat történelmében. Az istentisztelet után a toronyban ünnepélyesen megkonduktáltak a King's Chapel harangjait és egy kis csoporttal a közelben lévő monumentális 1956-os szoboremlékműhöz zárandokoltak.

Az ezt követő hét alatt Gellérd Juditot több mint tizenöt Boston környéki unitárius egyházközség hívta meg, s Belmontban prédikált november 10-én. Lelkesítő körútjának számos, Erdélyre áldásos eredménye született. A bostoni magyarok Harvard Körében tartott előadása – a Kör értékelése szerint – fennállásuk 20 éve alatt a legnagyobb sikert aratta. Ezzel egy újabb amerikai magyar közösség érdeklődését sikerült felkelteni az unitárius Testvéregyház program iránt, melyet követendő mintának tekintenek.

A Harvard Egyetemen Gellérd Judit felkereste a nagy unitárius tudóst, dr. George Huntston Williams professzort, akivel évek óta levelezik s aki örömmel fogadta el meghívását az 1997 szeptemberében Kolozsváron tartandó Enyedi konferenciára, hogy annak díszvendége legyen.

Dr. GELLÉRD JUDIT

Nem bántam meg

Amikor megszülettem – tizenhét éve – hideg volt és délután. Telt-múlt az idő és az élet útja ide-oda sodort. De az utóbbi két évben megállt számomra az idő. A Baróti Szabó Dávid szakközépiskolában a tizedik osztálynak fogtam neki, amikor egyházunknak felajánlta egy külföldről érkezett ösztöndíjat, s egyházunk vállalhatta egy diák taníttatását Székelykeresztúron. Én vállaltam, hogy átíratkozom az Orbán Balázs Gimnázium teológiai osztályába. Megdöbbenő volt az a hír számomra, hogy csak a kilencedik osztályban van hely. Először idegenkedtem, de aztán gondoltam szüleimre is, akik munkanélküliek. És tudtam, hogy sokszor milyen nehéz volt a busz árát is ingázásom alatt fizetni. Még négy testvérem van és azoknak is élniük kell.

Elhatároztam, hogy megyek. Nagyon ideges voltam azon a nap, és éreztem valami fájdalmat a falum iránt, mivel tudtam, hogy először leszek hosszabb ideig távol. Azon a napon minden olyan kedvesnek tűnt nekem a falumban, nehéz volt az elválás. Az autóba beülve a legkisebb testvéremet láttam, aki a könnyeit törölte. Biztattam: „Nem meghalni megyek!” Egész úton szótlan voltam. Próbáltak vigasztalni „megéri hogy eljőj-jek”. Amikor Keresztúrra értem, nem volt idegen a város – ez nagyon meglepett. Mintha jártam volna még erre?

A bentlakás hideg falai, boltíves ablakai valami zárdát varázsoltak elém. Azt hittem, hogy rögtön változtatok elhatározásomon. De most tudom, hogy nem a külsőségek számítanak. A bentlakás belső része melegséget sugárzott. A folyosón csend, a falakon képek és az ablakokban virágok. A többi bentlók is kedvesek voltak hozzám. Mindenki előre mutatkozott be. Az első héten félttem a bentlakási élettől, de lassan megszoktam. Először az egyik folyosó végétől a másikig a Föld és a Hold közötti távolságot éreztem. De mindenki barátságos volt, és megszerettem itt. Az első iskolai napon az osztálytársak is kedvesek voltak. Kérdezősködtek és már barátokztak is. A tanárok is barátságosak voltak.

Nagy meglepetés volt, és jó érzés együtt, mint egy nagy család. Mikulást ünnepelni: gyertyafé-

nyes vacsora kedves zene mellett, utána buli. Itt tudtam meg, hogy mennyire gondtalanabb az élet. És tudom, hogy nagy köszönettel tartozom Fekete Levente lelkésznek és feleségének Nagyajtán, valamint Marosi Imre gondnoknak és azoknak az embereknek, akik mellettem álltak és biztattak. És természetesen köszönöm a madisoni Ruth tiszteletesasszonynak, hogy felajánlta ezt az ösztöndíjat.

Isten áldása legyen életükön!

TÁLAS FERENC Székelykeresztúr

A magyar kultúra napjai Szécsényen

1997. január 25-én immáron hetedik alkalommal rendezték meg a Magyar Kultúra Napjai keretében a magyarországi Szécsényen az általános és középiskolások nemzetközi szavaló- és énekversenyét. Az Unitárius Egyház, a kolozsvári Unitárius Kollégium vezetősége, valamint a szervezők jóvoltából mi is részt vehettünk a versenyen.

A szécsényi versenyt egy kolozsvári elődöntő előzte meg, amelyen eldőlt, hogy kik lesznek azok a diákok, akik iskolánkat képviselik. A bizottság döntése alapján Kenderesi Emese és Bálint Gertrúd (IX. o.) a szavalóversenyen, Török Vistai Márton (X. o.) az énekversenyen vehettek részt.

Elkezdődött a nagy felkészülés. A szaktanárok sokat segítettek az előkészületekben, hogy az iskolánkat méltóképpen képviseljük. Fáradhatatlan munkájukért ezúton is köszönetet mondunk.

Elérkezett a verseny előtti nap, amikor, az egyház segítségével köszönhetően, elindultunk Szécsény felé. Kora délután érkeztünk meg, és az egyik szervező, Frisch Oszkár megmutatta a város nevezetességeit.

Szécsény egy kb. 6000-6500 lakost számláló magyarországi kisváros. Lakosait alig ismerhettük meg két nap alatt, de érzéseink alapján nagyon barátságosak.

A versenyt megelőzően szombat reggel az ipolytarnóci híres természetvédelmi területet is meglátogattuk.

A versenyen iskolánk tanulói jól szerepeltek. Török Vistai Márton az énekversenyen III. díjat nyert, Kenderesi Emese és alulírott a szavalóversenyen dícséretben részesültek.

Köszönetünket nyilvánítjuk az Unitárius Egyháznak a támogatásáért, Jakabházi Annamária tanárnőnek a felkészülés irányításáért.

BÁLINT GERTRÚD tanuló

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

Szabéd

1994-ben, a nőszövetségünk megalakulásának évében így kezdtem beszámolómat: rendszeres tevékenységről nem írhatok. Most sem kezdek másképpen. A hagyományteremtés napjainkban nem könnyű feladat. A mindennapok teendőivel elfoglalt dolgozó asszonyainknak nem sok idejük marad összejövetelekre járni. Ki-ki éli a maga nem éppen könnyűnek nevezhető életét. Főleg ünnepi alkalmakkor: keresztelő, esküvő, temetés és a vasárnapi istentisztelet alkalmával találkozunk. Ilyenkor beszéljük meg a ránk háruló feladatokat.

A következőben időrendi sorrendben bemutatom nőszövetségünk tevékenységének főbb mozzanatait.

Nagy Imréné, lelkes nőszövetségi tagunk, a múlt év őszén végigjárta a falut, pénzt gyűjtött, s a begyűlt pénzen szőnyeget vásároltunk templomunk számára.

1995 karácsonya előtt egy pár héttel a marosvásárhelyi nőszövetség ruhaküldeményt juttatott a szabédi nőszövetségnek. Asszonyaink segítségével a ruhadarabokat feláraztuk, jelképes áron eladtuk, s a begyűlt pénzt az iskolás és óvodás gyermekeink karácsonyi ajándékozására fordítottuk.

1996 tavaszán fogadtuk a marosvásárhelyi unitárius Ifjúsági Egylet 16 fős csoportját, akik a vasárnapi istentisztelet keretében, melyet Kozma Albert vásárhelyi gyakorló segédlelkész vezetett, szép ünnepi műsorral ajándékozták meg a gyülekezetet. Elszállásolásukról, valamint ellátásukról a nőszövetségi tagok gondoskodtak.

1996. május 24-én, immár hatodik alkalommal rendeztük meg a Szabédi László emlékünnepeket. A rendezvény sikeréhez tevékenyen járultak hozzá a nőszövetség tagjai. Kiss Károlyné nőtestvérünk meglátogatta a nőszövetség tagjait, pénzt gyűjtött, s a begyűlt összegből megvásároltuk a vendégek asztaltartásához szükséges javakat.

Asszonyaink könyvjelzőket hímezték, s azzal ajándékozták meg bel- és külföldi vendégeinket.

Ifjúsági Egyletünk tagjai a templomban Szabédi - verseket szavaltak és egyházi énekeket énekeltek, s fiatal tanítónőink (mindhárman szabédiak!) a Kultúrotthonban színvonalas műsorral szórakoztatták a nagyszámú vendégsereget.

1996. március 25-30. között az UNOSZ szervezésében került sor a harmadik kézimunka-tanfolyamra, melyen Szabéd is képviseltette magát. Csécs Erzsébet és jómagam felejtethetetlenül szép napokat töltöttünk Kolozsváron. Hazaérkezve, élményeinket és szerzett ismereteinket megosztottuk nőszövetségünk tagjaival.

KECSKÉS GYÖNGYVÉR

Szentmihály

Szentmihályon 1995 végén alakult meg az Unitárius Nőszövetség, illetve vált önálló szervezetté. Addig együtt dolgoztunk a református asszonyokkal. Annak tudatában, hogy nekünk megvannak a saját egyházunkat érintő, külön

problémáink, megalakítottuk saját szervezetünket. A reformátusokkal jelenleg is szorosan együttműködünk, látogatjuk egymás összejöveteleit, rendezvényeit.

Asszonyaink nagy kezdeti lelkesedéssel fogtak munkához. Itt inkább a megvalósításokról szeretnék beszámolni. Sikerült beszerveznünk 50 tagot. Ebből a péntek délutáni rendezvényeinket átlagban 20-25 asszony látogatta. Ezeket az összejöveteleket igyekeztünk úgy megszervezni, hogy vonzóak legyenek mindenki számára. Ne csak szórakoztatóak, de hasznosak is legyenek. Minden összejövetelnek külön témaköre volt. Ezek közül megemlítem az alábbiakat:

- Felolvasás a "Mikor voltam a legboldogabb?" című Sigmond Júlia által szerkesztett füzetből.

- Aranyosszék - ahogy Orbán Balázs látta - helytörténeti ismertető.

- A gyermeknevelés problémái - előadáshoz kötött beszélgetés.

- Főzzünk jól, olcsón, változatosan - receptcsere

- Őrizzük meg anyanyelvünk tisztaságát - előadás a helyi nyelvjárásról

- Amikor a legközelebb éreztem magamhoz az Istent - élménybeszámoló

Az összejöveteleinken kívül különböző rendezvényeket szerveztünk: Január 23-án teadélután, amelyen az asszonyok és gyermekek Petőfi összeállítással szórakoztatták a jelenlevőket. Február 10-én bált az ifjúságnak, tombolával, büfével. Március 4-én teadélután, ahol az óvodások nőket köszöntő műsorral szerepeltek. Március 10-én bált, május 26-án színdarabot mutattunk be a tanácsteremben. Augusztus 18-án, a honfoglalás emlékünnepe, asszonyaink verses-énekes összeállítással szerepeltek. Ezeknek a rendezvényeknek a bevételeiből vásároltunk anyagot és varrtunk borítókat a templomi énekeskönyvekre. Hozzáfogtunk drapériát varni a tanácsterem ablakaira, ahová függönyöket és abroszokat vásároltunk. Egyik nőtársunk férjével ki-meszeltettük a tanácstermet, asszonyaink takarították.

A lelkes család segítségével, asszonyaink hozzáállásával, betanultuk Illyés Gyula "Tűvétevek" című vígjátékát. Pünkösd első napján adtuk elő, nagy közönségsikerrel. A bevételből 50 000 lejt adtunk a gáz bevezetésére a harangozó lakásba.

Szentmihályról 3 asszony vett részt az UNOSZ Székelykeresztúron tartott közgyűlésén. Úgy érezzük, hogy az ott látottak, tapasztaltak nagy segítségünkre lesznek további munkánkban.

Október hónapban zöldséget gyűjtöttünk a kolozsvári Unitárius Gimnázium és teológia diákjai számára.

Tervbe vettük egy unitárius könyvtár létrehozását. Mivel a falusi könyvtárban nagyon kevés magyar nyelvű könyv van, ez nagyon hasznos lenne közönségünknek. Hálásan köszönjük a Kolozsvárról kapott ajándékkönyveket, személy szerint Zólyomi Erzsébetnek /18/, Bálint Benczédi Ferencnek /10/, a kolozsvári Unitárius Nőszövetségnek /9/, Sigmond Juliának /6/, Sigmond István írónak /6/, Szakács Ilonának /1/. Sigmond Juliának külön is köszönjük, hogy összegyűjtötte és elcipelte a könyveket Szentmihályra.

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy asszonyaink tevékenyen vesznek részt az RMDSZ munkában is, mint vezetői tagok, csoportfelelősök.

NEMES ERZSÉBET

Medgyes

Az 1996. szeptember hónap 8-9. napjain Székelykeresztúron tartott Országos Nőszövetségi találkozóon Medgyesről 5-en vettünk részt. Az ott hallottak-látottak nem csak élményt jelentettek számunkra, de fellelkesítettek és tevékenységre is buzdítottak. Itt jutott tudomásunkra, hogy egyházközségünk egyikében a gondnok háza leégett.

A rugonfalvai Márton Dezső gondnokcsalád szerencsétlensége felébresztette a népünkben mindig is jelenlevő együttérzést és segíteniakarást. Amikor megsegélyezésükre gyűjtést indítottunk, meghatva tapasztaltuk, hogy a kevésből is lehet juttatni a még inkább rászorulóknak. Egy személyautó dugig megtelt az adományokkal: ruhanemű, edények, ételne-mű és mosószer, amit személyesen vittünk el és adtunk át.

Felemelő, öngazdagító érzés volt látni, tapasztalni a Márton család meghatottságát, s ugyanakkor a faluközösség összetartó, ősi erejét. Ottlétünk alkalmával is folyt a munka, a helyreállítás. A falu apraja-nagyja segédkezett, a házat már tető alá hozták, lakhatóvá tették. Nem kellett hívni senkit, az emberek ott voltak, ahol a legnagyobb szükség volt rájuk.

A beindult gyűjtési akciót tovább folytattuk, azzal a céllal, hogy a lokodi öregotthonban lakók részére is tudjunk valamit adni. Így sikerült 67 könyvet és több képes folyóiratot összegyűjteni és részükre eljuttatni.

Egy medgyesi segélyszervezettel is kapcsolatot alakítottunk ki, ahonnan Lokodra ágyneműt, ruhaneműt és gyógyszert kaptunk egyházközségünk gyermekei részére, a karácsonyi csomagba pedig játékokat. Ez utóbbiból a szentháromsági egyházközségnek és a medgyesi 11-es számú óvodának is juttattunk.

Az 1997-es évben nőszövetségünk segítségével megszervezzük az ez évi Országos Unitárius Papnék (tiszteletesasszonyok) találkozóját. Ezúton is meghívunk mindenkit, nőszövetségünk országos vezetésével együtt az 1997. június 21-én Medgyesén (C.I. Brătianu utca 32. szám. Tel:069-812031) tartandó TALÁLKOZÓRA. Szeretettel elvárunk mindenkit!

KISS ANNA

Székelykeresztúr

A székelykeresztúri Dávid Ferenc Unitárius Nőszövetség összejövetelét minden kedd délután 6 órakor tartja, az unitárius szeretetotthonban. Minden találkozás alkalmával első helyen szerepel az ima, bibliaolvasás és -magyarázat, melyet Báró József esperes lelkész tart, éneket tanít Báró Gabriella énekvezér, orgonakísérettel. Decemberben két alkalommal tartott előadást a nőszövetség elnöke, Gagyiné Bíró Katalin, a következő témával:

1. A Jézust váró advent, melyben kiemelte Jézus történelmi, kegyelmi és utolsó eljövételét. Ezen alkalommal emléyítettük az advent jelképeit (fény, csillag, adventi naptár, adventi házikó stb.) Kihangsúlyoztuk azt, hogy az advent megélésében legnagyobb öröm az együttlét, a készülődés a karácsonyra, a Messiás eljövételére. Köszöntöttük az adventet versekkel, történetekkel. A témához illő verseket Báró Gabriella tiszteletesasszony, Patakfalvi Anna néni, Péterffy Erzsébet ny. tanítónő, valamint Lőrinczi Dénesné ny. tanítónő adták elő.

2. Karácsony Jézus születésének ünnepe. Az adventi ígélet karácsonykor válik valóra. Kihangsúlyoztuk azt, hogyan ünneplik a keresztény egyházak a karácsonyt. Az igazi karácsonyt, az örömet az éli át, aki magáévá teszi az ünnep igazi tartalmát. Nem az ajándékok "csereberéje" jelenti az igazi ünnepet, hanem az, hogy az otthonunkban is megemlékezünk a betlehemi eseményekről. Jézus születésének az egész világ örvend. Ezt a szeretetet próbáljuk magunkévá tenni. Jézust Isten ajándékozta nekünk, Ő a legnagyobb ajándék - erre gondolunk, amikor egymást megajándékozunk. A karácsonyi szeretetet próbáljuk egész esztendőre kiterjeszteni, hogy ne csak három napra szorítkozzon a karácsonyi szeretet. Tovább ismertettük a karácsony jelképeit, ötleteket adtunk egymásnak egyszerű karácsonyi díszek készítésére, különböző anyagokból. Sütési-főzési tanácsok hangzottak el az ünnepi időszakra, adventi, karácsonyi, szilveszteri ünnepekre, szokásokról beszélgettünk, amelyek régen és napjainkban is léteznek.

Feldíszítettük a templomban a karácsonyfát, közben karácsonyi énekeket énekeltünk. Megrendeztük karácsony másodnapján du. 5 órakor a Karácsonyfa Ünnepelet, amelyre 400 csomagot készítettünk, könyveket (Csire Gabriella: Áprilisi tréfa - gyermektörténetek; Beke Sándor: Kezében jégvirág) és édességet adtunk.

Az új évben, a farsangon szeretnénk hasonló módon folytatni tevékenységünket. Mindehhez Istentől lelki erőt, egészséget és áldást kérünk munkánkra. Szeretnénk Istennek hű, alázatos szolgálói, jó munkatársai lenni.

GAGYI DÉNESNÉ BIRÓ KATALIN

Firtosmartonos

A firtosmartonosi Unitárius Nőszövetség 1996. novemberében alakult újra, 18-20 taggal. Találkozóinkat kéthetenként tartjuk. Tagsági díjat nem fizetünk. Tevékenyen 10-12-en vesznek részt gyűléseinken, ahol bibliamagyarázat, valamint az Unitárius Egyház és egyéb vallásos felekezetek történelmének bemutatása - ismertetése - szerepel. Találkozóink kiegészítéseképpen a jelenlevők verseket szavalnak, régi imádságokat mondanak, amit hangkazettán rögzítettünk. Alkalmanként egy-egy új egyházi éneket is megtanulunk.

Nagyon kellemesen érintett az UNOSZ szívélyes érdeklődő levele, valamint a Székelykeresztúron tartott Országos Közgyűlésről való tájékoztatója és ajánlásai. Ez utóbbit felolvastam az 1997. január 9-i nőszövetségi összejövetelen. A nőszövetség tagjai elismerésüket és együttműködési szándékukat fejezték ki.

A rövid négy hónap alatt megélt tapasztalatainkat szívesen megosztjuk, mivel nagyon hasznosnak és szükségesnek tartjuk a gyakorlati útmutatóként szolgáló füzetecske összeállítását.

Ideérkezésünk alkalmával a falu asszonyai összefogtak és zöldséggel, gyümölcscsel, terménnyel segítettek az indulásban. Hálával és meghatódva fogadtuk figyelmességüket, a jóság és szeretet eme bizonyítékait. "Azt adj, amit kapni szeretnél". Ezért mi is lelkiismeretesen készülünk minden nőszövetségi összejövetelre. A fiatalokkal színdarabos bált szerveztünk karácsonykor, a gyermekeknek pedig szép csomagokat állítottunk össze az asszonyok segítségével. Házunkban mindenkit szívesen látunk, elbe-

szelgetünk és érdeklődünk élete problémái felől. Fontosnak tartjuk az alkalmazkodóképességet, bármilyen élethelyzetben, pozitív hozzáállással a nehézségek megoldandó feladatokká válnak. Meggyőznek bennünket saját képességeink elismeréséről. Akkor tudjuk meg, mire vagyunk képesek, ha próbára tesszük önmagunkat. Hát nem az a legnagyobb és legkellemesebb elismerés, ha azt mondják az asszonyok: "Már alig várjuk hogy ismét jöhes-sünk a nők órájára!" ? Azt szeretnénk, ha ezek a találkozások, együttlétek, mint egyedi alkalmak, maradandóvá válnának. Hogy aki idejön, jól érezze magát, kikapcsolódjon és érezze, hogy szeretettel várjuk és mindenki fontos számunkra. Sokat tanultunk az emberekkel való helyes bánásmódról. Hiszen, ahogy itt szokták mondogatni, „jóba” kell lenni mindenkivel. Minden egyes emberhez megértéssel kell fordulni, meg kell tudni hallgatni és hallani panaszát ahhoz, hogy segíteni tudjunk. Nem tagadjuk, voltak féltelmeink, önmagunkkal szembeni elvárásaink és kétségeink: vajon megfelelünk-e ennek a hivatásnak, szerepnek, alkalmasak vagyunk-e az egyházközség vezetésére, lesz-

e erőnk, kitartásunk? És felfedezzük napról-napra, hogy igen, hogy jut erő és áldás feladataink végzésére.

Ami leginkább foglalkoztat bennünket, az az emberi kapcsolatok kialakítása, különböző egyházi és társadalmi tevékenységek szervezése és újraindítása. Szeretnénk megismerni a többi egyházközség ezirányú tevékenységeinek szervezési tapasztalatait. A templomlátogatottság, sajnos, elég kevés, főleg a férfiak körében. Kérdésünk: hogyan lehetne ezt fellendíteni?

Véleményem szerint a lelkészfeleségek találkozója elsősorban személyiségfejlesztő jellegű kell legyen, hasonlóan a homoródszentmártoni táborhoz. Önmagunkat megváltoztatva, jobbá téve tudjuk csak környezetünket is formálni. Nagyon sok múlik a szervezésen, az előadások témáján.

Remélem, hogy sikerül annak a kis füzetecskének az összeállítása. Hasznos lenne egy hasonlót készíteni a lelkészfeleségekről, tevékenységükről, foglalkozásukról, érdeklődési körükről, hogy legalább így elkezdhessük az ismerkedést.

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

Közvetett beszámoló nőszövetségekről

Megkértem a teológiai hallgatólányokat, hogy legáció-juk alkalmával érdeklődjenek a nőszövetségek munkájáról. A következő beszámolókat kaptam:

KOCS JÚLIA: 1996 év karácsonyán a budapesti egyházközségben teljesítettem legációs szolgálatot. A nőszövetségre vonatkozó kérdéseimet Beke Ildikó gondnokasszonynak tettem fel, aki tájékoztatott, hogy a budapesti egyházközségben nincs szervezett keretek között működő nőszövetségi egyesület. Az egyesület hiányát azazal indokolta, hogy az Erdélyben lévő nőszövetségi programokat nehéz egyeztetni a nagyvárosban élő nők teljesen más természetű szociális gondjaival. Véleménye szerint az egyházközség idősebb, egyedül élő nőtagjainak lelki gondozására (betegek meglátogatása; özvegyek, magányosan élők gondozására) kellene hangsúlyt fektetni, de a szervezés még várat magára. Beszélgetésünk során Beke Ildikó üdvözlétét küldte a kolozsvári nőszövetség tagjainak.

DEMETER ERIKA: Karácsonyi legátusként érdeklődtem Árkoson a nőszövetség tevékenységéről, s hála Istennek, jó hírekkel szolgálhatok. Árkoson a nőszövetség vasárnaponként délután tartja összejöveteleit. A teadélutánokon befolyt pénzüsszeget áldásos módon használták fel: szőnyeget vásároltak a templomba. Továbbá a helyi református nőszövetség tagjait készülnek meghívni egy kis eszmecsere-re. Ezt a látogatást feltehetően viszonyozzák majd az unitárius nők is.

SIMÓ ROZÁLIA: Karácsonykor Székelykeresztúr legátusa voltam. Nem hoztam beszámolót az ottani nőszövetség munkálatairól, mivel úgy tudom, rendszeresen elküldik beszámolóikat, és tevékenységük ismert. Betfalván és Rugonfalván (a leányegyházközségekben) úgy tudom, hogy nem alakult még meg a nőszövetség.

SZÁSZ ADRIENNE: Karácsonyi legátusként Brassóban jártam. A brassói nőszövetség munkájáról feltett kérdésemre a következő választ kaptam: "A brassói nőszövetség olyan aktívan dolgozik és működik, hogy azt mindenki ismeri. Szerencsére jó a kapcsolat a kolozsvári nőszövetséggel, így szinte állandó a tapasztalatcsere, tájékoztatás."

SZILÁGYI ANNA-MÁRIA: A tiszteletes asszonyt megkérdezve a dicsőszentmártoni nőszövetségről, elmondta, hogy ott is megalakult. Körülbelül minden hónapban tartanak egy-egy összejövetelt, de ez általában csak a téli hónapokra vonatkozik. Nyáron, ősszel és késő tavasszal már nagyon ritkák az összejövetelek, mert ilyenkor falura mennek dolgozni az asszonyok. A nőegyesület tagjai nagyon lelkesek, különböző varrottásokat készítenek, s ezeket külföldi vendégeiknek ajándékozzák. Mivel a tanácsteremben, ahol az összejöveteleiket tartják, télen elég hideg van, ezért a nők inkább otthon varrják ki a varrottast.

Remélem, hogy a a húsvéti legáció alkalmával a teológiai hallgatólányok folytatják az adatgyűjtést, s gazdag beszámolókkal térnek vissza.

SIGMOND JÚLIA

Az ország kettészakadása

Negyven évi uralkodás után meghalt Salamon király és eltemették. Utána fia: Roboám lett a király. Izráel házának véneit Sikem városába hívták össze. A törzsek küldöttei Jeroboám vezetésével az ifjú király elé járultak:

– Apád súlyos terheket rakott ránk. Kérjük, hogy most te könnyíts a súlyos szolgálaton és a nehéz igán: akkor hűségesen szolgálunk téged!

– Három nap múlva térjete vissza, akkor megadom a választ!

Roboám eközben összehívta tanácsadóit:

– Mit tanácsoltok, mit válaszoljak a népnek?

Az öreg tapasztalt tanácsadók ezt javasolták:

– Ha most kedvezel a népnek, ha jóságos szavakkal beszélsz hozzájuk, akkor mindig a szolgálid maradnak.

A fiatalabbak másféle tanácsot adtak:

– Így válaszolj, király, a lázadó népnek: az én kisujjam vastagabb az apám derekánál! Ha az apám nehéz igát rakott rátok, én még nehezebbet fogok! Ha apám ostorral tanított benneteket a fegyelemre, akkor én szeges korbáccsal tanítalak majd benneteket!

Harmadnapra visszatért a nép Jeroboám vezetésével a királyhoz.

Roboám felállt és az egész népnek ezt mondta:

– Az én kisujjam vastagabb az apám derekánál! Ha az apám nehéz igát rakott rátok, én még nehezebbet fogok! Ha apám ostorral tanított benneteket fegyelemre, akkor én szeges korbáccsal tanítalak majd benneteket!

De a vének is keményen válaszoltak:

– Mi közünk nekünk Dávid fiához? Törődj Dávid fia a magad házával!

Roboám először nem vette komolyan a választ és elküldte munkafelügyelőjét, hogy szólítsa munkára a törzseket. De megkövették a felügyelőt a nemzetségek gyűlésén és meghalt. Roboám rémülten menekült vissza Jeruzsálembe. A tizenkét törzs küldöttei közül ketten mentek vele: Júda és Benjámin. A többi tíz törzs küldöttei Jeroboámot választották királyukká és véglegesen elszakadtak Dávid házatól. Roboám fegyverbe szólította Júda és Benjámin harcosait: fegyverrel akarta visszatéríteni hűségre az északi törzseket. Ekkor Isten prófétát küldött Roboámhoz:

– Így szól az Úr: ne vonuljatok föl és ne harcoljatok testvéreitekkel! Térjen haza mindenki, mert ezt én akarom így!

A fegyveresek hallgattak a próféta szavára, és nem tört ki testvérháború.

Jeroboám két aranyborjút készíttetett és felállította országa két városában:

– Eleget jártatok Jeruzsálembe: itt vannak isteneitek, akik kihoztak Egyiptomból, ezeket imádjátok!

Jeroboám maga is áldozott a bálványisteneknek. Egy ilyen alkalommal Isten prófétát küldött hozzá, hogy figyelmeztesse bűnére:

– Oltár, oltár! Egyszer azokat égetik el rajtad, akik ma előtted tömjéneznek!

Jeroboám lángoló haraggal mutatott a prófétára:

– Fogjátok el őt!

Fölemelt karja megbénult.

De nem tért meg gonosz útjáról.

(Olvasd el a Bibliából az 1Kir 12,1-33; 13,1-10 részeket.)

Tudósítások, hírek

Január 1-én Ft. dr. Szabó Árpád püspök újévi fogadást adott az egyházi központban, amelyen a főgondnok, főjegyző, teológiai tanárok, a kolozsvári egyházközségek lelkészei, gondnokai és hívei, valamint jeles kolozsvári közéleti személyiségek vettek részt. Beszédében megemlékezett az elmúlt esztendőben elhunyt dr. Erdő János püspökről és Gálfalvi Sándor főgondnokról, majd összefoglalta egyházunk szolgálatának múlt évi eredményeit és válaszolt az új esztendőre mutató tenni-valókat.

A Dávid Ferenc Egylet január 19-én tartotta évi első felolvasó ülését. Dr. Faragó József akadémikus „Az unitárius Sándor József István, a székely néprajz feledésbe merült úttörője” címen tartott előadást. Bartók Béla „Kontrasztok” című művét előadták Liviu Cocan, Doina Mangra és Valentin Ivanov, szavalt Kocs Júlia V. éves teológiai hallgató.

Az Egyházi Képviselő Tanács január 23-án tartotta kibővített ülését. Tárgysorozatán szerepeltek: az 1996. december 13-14. napjain Székelyudvarhelyen tartott Zsinat és Egyházi Főtanács választási eredményei, a püspöki beiktató megszervezése, az 1997. évre vonatkozó sajtó- és könyvkiadási terv, az egyházi folyóiratok főszerkesztőinek a megválasztása, dr. Kovács Lajos és dr. Erdő János püspökök portréinak megfestése, külföldi tanulmányi ösztöndíjak kérdése, az 1996. évi templomépítések segélyezésére meghirdetett gyűjtés eredménye, az 1997. évre tervezett évfordulós rendezvények, valamint gazdasági ügyek.

A teológiai hallgatók a karácsonyi ünnepek alkalmával legációk szolgálatokat végeztek az egyházközségekben. Legátust fogadó egyházközségeknek lelkészi családjaiknak és híveinknek köszönetünket nyilvánítjuk.

A Protestáns Teológiai Intézetben az 1996-1997. tanév I. félévi vizsgáit január 4. és február 7. között tartották.

A hiterősítő csendesnap előadások február 10-11. napjain voltak. Az unitárius

teológiai hallgatók részére előadást és bibliamagyarázatot tartottak a következő lelkészek: Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkész: Elvárásaink a teológiai hallgató magatartását és legációs szolgálatát illetően; Kovács István sepsiszentkirályi lelkész: A fiatal lelkész beilleszkedése a lelkészek közösségébe címen. A hiterősítő csendesnapok keretében Kovács Sándor kolozsvár-monostori lelkész-teológiai tanár bibliamagyarázata után az előadók, a tanárok és a hallgatók közös megbeszélésére is sor került A teológiai közösség kialakításának alkalmi és feltételei témakörben. A közös előadás meghívottja Gryllus Dániel volt, aki a Hegyi beszédből és a Zsoltárok-ból adott elő énekszámokat. A közös áhítatot dr. Rezi Elek főjegyző végezte.

Megjelent az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet füzete Tájékoztató címen. A kiadvány nemcsak a nevéből következtethető „információforrás kíván lenni, hanem az erdélyi unitárius ifjúságot szolgáló fórum is”. A szerkesztőknek gratulálunk és a folytatáshoz sok sikert kívánunk.

Halottunk

Dr. Molnár István a székelykeresztúr-székelyudvarhelyi, majd a székelykeresztúri egyházkör felügyelőgondnoka, tanár, ny. múzeumigazgató, Székelykeresztúr díszpolgára életének 87. évében, január 10-én Székelykeresztúron elhunyt.

Bordoson született 1901-ben. A kolozsvári Tudományegyetemen 1935-ben tanári oklevelet szerzett. Székelykeresztúron előbb az Unitárius Főgimnáziumban, majd annak megszüntetése után a Tanítóképzőben végezte oktató-nevelői munkáját. 1948-ban a Bolyai Egyetemen megszerzi a néprajzi tudományok doktora tudományos fokozatot.

Dr. Molnár István egyház- és népszerűtetés örökre példa marad számunkra.

Január 12-én temették a székelykeresztúri múzeumból a timafalvi temetőbe. A temetésen a lelkészi szolgálatot Báró József lelkész végezte; búcsúbeszédet mondott: dr. Szabó Árpád püspök, Szombatfalvi József és Kedei Mózes esperesek, Simén Domokos csikszeredai lelkész, valamint Fülöp Lajos múzeumigazgató. A sírnál Benyovszki Lajos polgármester és Balácsi Dénes méltatták életművét.

Emléke legyen áldott!

PÜSPÖKI BEIKTATÓ

1997. március 8-án, szombaton de. 11 órai kezdettel kerül sor az Unitárius Egyház harmincadik püspökének, Ft. d. dr. Szabó Árpádnak az ünnepélyes beiktatójára a kolozsvári belvárosi templomban.

PÁLYÁZAT

Hivatkozással az észak-amerikai Starr King Unitárius Teológiai Főiskola értesítésére, pályázatot hirdetünk a Starr King Unitárius Teológiai Főiskola ösztöndíjának elnyerésére az 1997/1998-as tanévre.

Pályázhatnak: doktorjelöltek és azok a lelkészek, akiknek szak- és lelkészképesítő vizsgája elérte a legalább 8,00 (nyolcas) osztályzatot.

A pályázat elbírálása versenyvizsga alapján történik az alábbi tárgykörből:

1. Angol nyelvismeret (szóbeli és írásbeli); 2. Valamelyik bibliai szakcsoport anyagából, amelyet a pályázó megnevez (biblia-, rendszeres-, gyakorlati teológia és egyháztörténelem); 3. Írásbeli beszámoló a lelkészi oklevél megszerzése utáni időben kifejtett irodalmi, teológiai tudományos tevékenységről.

Pályázati kérések az E. K. Tanács címére küldendők be legkésőbb 1997. március 30-ig. A versenyvizsga idejét valószínűleg június hónapra tűzzük ki.

Az Unitárius Közönlöny 1996. 10-12. számában a hírek rovatban Bíró Lajos helyett Báró Lajos név szerepelt. A sajtóhibáért elnézést kérünk.

E számban meg nem jelent írásokért a szerzők elnézését kérjük. A meg nem jelent írásokat igyekszünk következő számunkban közölni.

Unitárius Közönlöny.

A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság:

dr. Rezi Elek főszerkesztő,

Kovács Sándor szerkesztő.

Olvasószerkesztő: Kürti Miklós

Számítógépes munkálatok:

Kriza János

Szerkesztőség címe:

3400 – Kolozsvár, 21 December u. 9.

tel/fax: 195927..

Készült az Unitárius Nyomdában.